

Adaptácia dieťaťa v materskej škole

Vstup dieťaťa do MŠ je jeho prvým krokom do spoločnosti. Ten prináša so sebou množstvo zmien, s ktorými sa dieťa musí vyrovnávať. Problémy však nemá len dieťa, ale i rodičia a v neposlednej miere i učiteľky MŠ, napriek tomu, že sa môžu oprieť o profesionálne skúsenosti. Ťažkosti pri začleňovaní sa do kolektívu sú individuálne, vychádzajú z predchádzajúcich skúseností a osobnosti toho ktorého jedinca

Hľadáme spolu cestu, ako tento problém zmierniť. Dôležitými vlastnosťami, ktoré vplývajú na plynulú adaptáciu dieťaťa v MŠ sú **jednotnosť, dôslednosť a trpezlivosť zo strany rodičov a učiteľov.**

Pojem „adaptácia“ - sa v pedagogike používa v súvislosti s otázkami prispôsobivosti a prispôsobovania dieťaťa podmienkam rodinného, školského, mimoškolského prostredia. Prijatie dieťaťa do materskej školy má byť matersky vrelé, privítanie je zo strany učiteľky, detí, ale aj z prostredia. Nové prostredie vzbudzuje u dieťaťa rešpekt, zvedavosť.

Adaptačný proces prebieha jednotlivými etapami:

1. **Orientačná:**

dieťa v MŠ:

- stavia sa do úlohy pozorovateľa,
- spracováva množstvo podnetov a problémov,
- nepokúša sa nadviazať kontakt s rovesníkmi,
- nezaujíma sa o ich aktivity,

- rozpráva ticho, jednoslabične alebo vôbec,
- nehrá sa, a ak áno, tak nie veľmi intenzívne,
- je uzavreté, zdržanlivé,
- dieťa trpí nechutenstvom, odmieta sa stravovať.

dieťa doma:

- prežíva to, čo dospelí po namáhavom dni,
- je neisté, unavené hlukom a množstvom podnetov,
- túži po kl'ude, chce si odpočinúť,
- obmedzuje mnohé zo svojich činností, s ktorými sa zaoberal pred vstupom do MŠ,
- zje všetko, čo pred neho predložíte, pretože jedlo v MŠ odmietlo,
- potrebuje spracovať svoje dojmy a zážitky.

Úloha rodiča:

- nelúčiť sa s dieťaťom dlho / pri dlhom lúčení dieťa zneistie, nakoľko neobvyklé správanie rodiča podporí jeho strach /,
- ak má možnosť, ponechá dieťa dopoludnia v MŠ a poobede si ho vyzdvihne,
- po návšteve v MŠ dá dieťaťu možnosť odpočinku,
- nezaťažuje dieťa väčšími aktivitami / nákupom, prechádzkami, pobytom na ihrisku.../,
- nezaťažuje dieťa inými životnými zmenami / sťahovanie, narodenie súrodenca, nezhodami v rodine.../,

- zosúladí poriadok doma s poriadkom v MŠ,
- neprerušuje pobyt v MŠ.

Úloha učiteľky:

- rešpektuje u dieťaťa úlohu "pozorovateľa",
- podporuje konanie dieťaťa,
- pomocou hier umožňuje prijímanie informácií,
- sprostredkuje dieťaťu najdôležitejšie pravidlá a normy správania,
- oboznámi dieťa s najdôležitejšími priestormi / trieda, umývadlo, WC, jedáleň, spálňa /,
- dovoľí dieťaťu ponechať obľúbenú hračku, vec,
- vytvorí priestor na odpočinok,
- umožní spoločný pobyt s "pevným bodom" - kamarát, súrodenec, ak to dieťa potrebuje,
- na konci týždňa rozohrá zaujímavú hru na pokračovanie.

1. Obdobie presadenia sa:

dieťa v MŠ:

- je ochotné podniknúť prvé pokusy o kontakt s rovesníkmi,
- pokúša sa presadiť v skupine,
- začína viac komunikovať,
- hľadá ochranu u dospelých, ak má ťažkosti s rovesníkmi,

- rýchlo sa unaví / spory medzi deťmi pri presadzovaní sa v skupine /,
- snaží sa upútať pozornosť všetkými prostriedkami,
- vyberá si len jedlá z domu, naďalej málo je.

dieťa doma:

- pôsobí nevyrovnane,
- často sa mení jeho nálada,
- pokúša sa upútať pozornosť všetkými prostriedkami,
- plače, ak chcú rodičia odísť /keď zabezpečuje dozor jeho známa osoba/,
- je odmietavé, chce opak toho, čo sa mu ponúka,
- ráno je plačlivé, aj keď šlo večer skoro spať.

Úloha rodiča:

- neprerušuje pobyt v MŠ,
- nelúči sa s dieťaťom dlho,
- nezaťažuje dieťa väčšími aktivitami, podporuje priateľstvá v MŠ /na ihrisku, doma /,
- rešpektuje správanie dieťaťa.

Úloha učiteľky:

- upevňuje normy a pravidlá správania v MŠ,

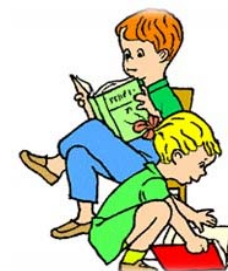
- oboznamuje dieťa s ostatnými zamestnancami MŠ,
- oboznamuje dieťa s ďalšími priestormi MŠ /dvor.../,
- pomáha pri riešení konfliktov, predchádza im,
- nemení pravidlá a normy správania sa v MŠ / zosúladienie pôsobenia obidvoch učiteliek v triede /,
- dovoľí dieťaťu ponechať si obľúbenú vec.

1. Ukľudnenie, vyrovnanie

Dieťa v MŠ:

- správanie dieťaťa sa blíži k norme,
- je istejšie v priestoroch MŠ, podriaďuje sa normám a pravidlám správania sa v MŠ,
- prejavuje deťom svoju náklonnosť,
- zaujíma sa o aktivity iných detí- napodobňuje vzory,
- začína lepšie jesť, odmieta len neobľúbené jedlá.

Dieťa doma:

- dieťa je telesne vyčerpané,
- rýchlo sa unaví,
- pôsobí ako "duchom neprítomné",
- nepokúša sa večer zostať dlho hore,
- je duševne ľahostajné.

úloha rodiča:

- neprerušuje pobyt v MŠ, podľa možnosti ani na jeden deň,
- podporuje nové priateľstvá v MŠ / doma, na ihrisku, v parku /,
- predlžuje pobyt v MŠ i na popoludnie,
- rešpektuje psychosomatickú záťaž u dieťaťa.

Úloha učiteľky:

- upevňuje normy a pravidlá správania,
- zapája dieťa do činnosti vo väčšej miere.

Odlúčenie od rodiny je ťažká emočná situácia v živote dieťaťa. Dieťa má strach v novom sociálnom prostredí, ktoré vyvoláva separácia od matky, otca a nové sociálne situácie. Základom adaptácie je hneď od začiatku dieťa zbaviť strachu a **pomôcť mu nadobudnúť istotu v novom sociálnom prostredí.**

Prechod dieťaťa z rodiny do MŠ uľahčíte i tým, že nebudete rozoberať s dieťaťom vlastné obavy z jeho adaptácie v MŠ. Často sa stáva, že dieťa je pokojné, **ale keď zbadá, že rodič je neistý, ba má slzy v očiach, nechápavo sa rozplače.**

Dieťa je istejšie a slobodnejšie, ak má osvojené hygienické návyky a zručnosti pri starostlivosti o svoju osobu / obliekanie, obúvanie, použitie vreckovky, toaletného papiera.../. **Nerobte už odteraz za svoje deti to, čo môžu urobiť samé. Dôverujte im, určite to zvládnu, pokiaľ ich k tomu slovné povzbudíte.**

Mgr. Jaroslava Mervová, CPPP a P Humenné

Použitá literatura: web ZŠ s MŠ Ondreja Štefku, M. R. Štefánika 432,013 03 Varín

ADAPTÁCIA DIEŤAŤA NA MATERSKÚ ŠKOLU

Vstup detí do MŠ je veľkou zmenou v spôsobe života dieťaťa, ktorú môžu sprevádzať aj rozmanité ťažkosti. Dieťa je plačlivé, nechce hovoriť, jesť, nehrá sa a často je choré. Po niekoľkých týždňoch tieto ťažkosti u detí zväčša vymiznú. Ako bude adaptácia prebiehať, záleží na mnohých okolnostiach. V čase adaptácie dieťaťa v MŠ pedagogickí pracovníci úzko spolupracujú s rodičmi s prihliadnutím na individuálne osobnosti dieťaťa.

Dieťa sa orientuje v novom prostredí MŠ, získava o ňom informácie, pozoruje, ale nepokúša sa nadväzovať kontakty s ostatnými deťmi. Nezaujíma sa o aktivity detí, nerozpráva o svojich zážitkoch a rozpráva veľmi potichu. Neskôr sa pokúša o kontakt s rovesníkmi, začína viac komunikovať. Pokúša sa upútať pozornosť všetkými prostriedkami, zaujíma sa o aktivity detí a napodobňuje ich.

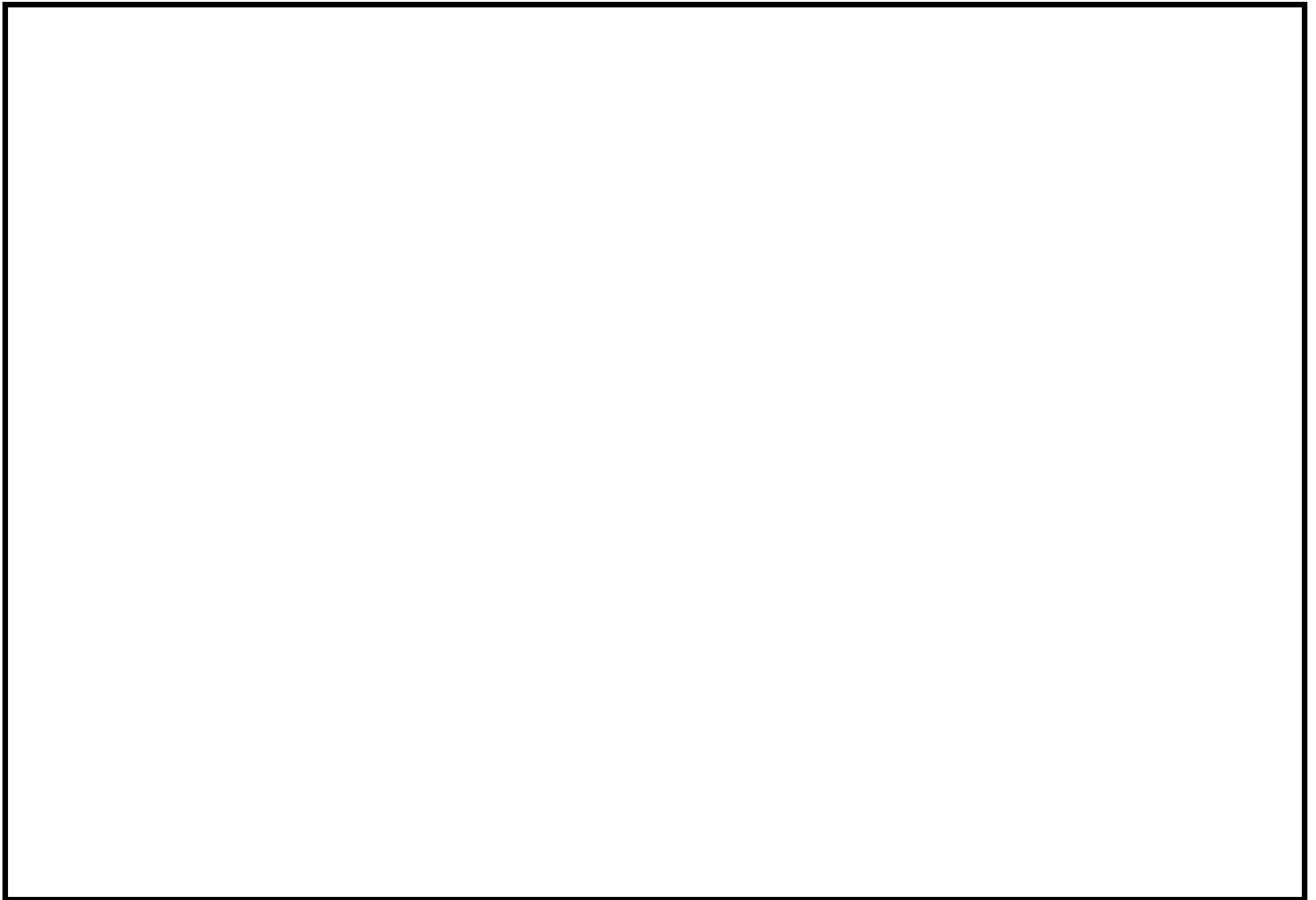
Ako pomôcť dieťaťu:

Rodič:

- nelúči sa dlho s dieťaťom (dlhé lúčenie zneisťuje a podporuje strach)
- ponechá v MŠ dieťa dopoludnia, postupne predlžuje pobyt dieťaťa v MŠ
- podporuje priateľstvá v MŠ
- rozpráva pred dieťaťom pozitívne o MŠ
- rešpektuje správanie dieťaťa
- zosúladi denný režim doma a v MŠ

Učiteľka:

- rešpektuje úlohu pozorovateľa dieťaťa
- podporuje konanie dieťaťa
- citlivo pristupuje, ak dieťa plače
- podporuje poznávanie prostredia MŠ

Dobrá rada:

Odlúčenie od rodiny je ťažká emočná situácia v živote dieťaťa.

Niektoré z nich sa však adaptujú v prostredí materskej školy veľmi dobre,

ťažšie je to s adaptáciou rodičov...

Dajte deťom pocítiť, že ste na ne hrdí, že ho veľmi ľúbite a pobyt medzi kamarátmi,

je tá najúžasnejšia vec.

Obavu vo vašich očiach mu istotu nedodajú.

Často sa stáva, že dieťa je pokojné, ale keď zbadá, že rodič je neistý, ba má slzy v očiach, nechápavo sa rozplače.

Dieťa je istejšie a slobodnejšie, ak má osvojené hygienické návyky a zručnosti pri starostlivosti o svoju osobu / obliekanie, obúvanie, použitie vreckovky, toaletného papiera.../.

Nerobte už odteraz za svoje deti to, čo môžu urobiť samé.

Dôverujte im, určite to zvládnu, pokiaľ ich k tomu slovné povzbudíte.

Akékoľvek otázky riešte otvorenou komunikáciou s učiteľkami, radi vám odpovedia.

Veľa šťastia!